

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kőszíratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 20.

A válság és az „agrár” álláspont.

(K. Ö.) A Pozsony-megyei gazdasági egyesület felszólítást intéz az O. M. G. E.-hez, mint az országos gazdaérdekek legelőkelőbb érdekképviselőjéhez, hogy abból a célból, hogy gazdáink az Ausztriával szemben követendő eljárást illetően tisztán lássanak és egyöntetű eljárást követhessenek, gazdaggyűlést tartson. Ez esetben az agrár álláspont, mely eddig is előkelő szerepet játszott a válságos viszonyok megoldására irányuló kísérletekben, hivatalosan is bevonul azon kérdések keretébe, melyeknek a válság megoldására befolyásuk van.

Az agrár álláspontot eddig sem tartották véka alatt. Az agráriusoknak a megváltozott vámpolitikával szemben elfoglalt álláspontjuk ismeretes.

Az agráriusok a közös vámterület álláspontján vannak.

Értsük meg egymást.

A vámpolitikai irányzat a nemzeti termelés védelmére irányul. Ez feltételezi bizonyos fogyasztási területek megszerzését, megtartását és megvédését. Ez nem egyértelmű a védővámpolitikával. A védővámpolitika irányulhat kis termelési területre is. Ez esetben kifejtett nemzetgazdaságról szólni sem lehet. A most egy évtized óta kezdeményezett. védővámpoli-

tika Németország, az Egyesült-Államok és az Angolországban hirdett Chamberlain-féle vámpolitika. Itt oly nagy zárt területekről van szó, melyek termelése és fogyasztása egymást fedezné. Ezen vámpolitikai irányzat követése mellett az Egyesült-Államok, Anglia és idővel Oroszország céljukat el is fogják érni.

Nekünk mire kell törekednünk? A fogyasztási piac megtartása és megvédése, tehát a közös vámterület fentartása igazságos kiegyezéssel. Legalább is kétséges jövő elé állítjuk a magyar mezőgazdaságot, mikor eltaszítjuk magunktól a legbiztosabb fogyasztási piacot, mikor a másikat (Németországot) elveszítjük.

Az agrár álláspont azonban nem zárkózik el az önálló vámterülettől sem. A vámpolitikai változásokkal megalkuszik vele.

Követeli azonban az átmeneti időt. Ez jogos követelés. Az eddigi nyilatkozatok szerint az átmenet 1917-ben történék. Addigra megerősödnek iparunk s lehetne mit védelmezni. Az ipar fogyasztási képessége most gyenge. Körülöttünk pedig csupa mezőgazdasági államok vannak. Nagyon természetesen, külön vámterület esetén is Magyarország és Ausztria egymásra maradnak utalva. De hogy a vámvonat nem szabad forgalom, mindenki tudja és bármiképp is hangoztassák Angolországot és a tengeremléki államokat, melyeket az elkülönítés esetén meghódi-

tanunk kellene, a mezőgazdaságra súlyos idők fognak bekövetkezni. Azért kell az átmeneti idő és ezalatt fokozatos és intenzív iparfejlesztés, hogy az elkülönítéssel járó válság csökkentessék.

Az átmeneti időszak egy fontos teendő a mezőgazdasági termelés szervezése. A termelő és értékesítő szövetkezeti ügy oly foku felkarolása, mely a felesleges közvetítés kiküszöbölésével közvetlenül összeköttetést létesít a külföldi fogyasztópiacokkal.

A mezőgazdasági termékek fogyasztását azonban nemcsak az iparos lakosság erősítésével kell előmozdítani, hanem megfelelő fogyasztási adótörvényhozással is. Adótörvényeink annyira megdrágítják az életet, hogy a nép nagy részét egészségtelen táplálkozásra szorítjuk.

Arra a kérdésre tehát, hogy az agrár álláspont mennyiben sieteti, vagy hátráltatja a válság megoldását, azt kell mondanunk, ugyanaz a hatása van, mint a külön vámterület álláspontjának. Egyiket a másika ellen ki lehet játszani. A megoldást nem sieteti, de nem is késlelteti. Mikor itt lesz a cselekvés órája, a siker biztosításában a mezőgazdaság elől fog járnai. Az ipar boldog jövőt vár a külön vámterülettől. De hogyan lesz képes ezt a reménylett jövőt a mezőgazdaság érdekei védelme nélkül magának biztosítani, azt belátni nem tudjuk. Ki fogyasztja és

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Vadállatok és idomítók.

(Fauves et dompteurs.)

Franziából fordította: * Dr. Némethy Gyula.

Talán sokak előtt ismeretes annak az életunt (spleen-es) és megrázó eseményekre éhes angolnak története, aki egy Hamburger nevezetű állatszeliidítőt mindenható követett. Ez utóbbi tudnillik, látván, hogy az angol minden mutatványán hűségesen és flegmatikusan jelen van, utóljára egy előadás után megkérdezte tőle:

»Ugy-e, nagyon érdeklődik oroszlanaim iránt?»

«Nem én,» felelé az angol, csak azt várom, hogy mikor fájják föl.»

Ez az «incidens,» melyre a szeretetreméltó szemlélő leselkedett, csakugyan fenyegeti a szelidítőt pályája egész folyamán. Gondoljuk csak

meg, hogy a kiállított fenevadak állkapcsának egyetlen mozdulata elég arra, hogy megölje. Ez az oroszlan, mely most szunnyadozni látszik, bármely percben a legnagyobb és leghirtelenebb dühvel támadhat fel. Ez a tigris, mely most ketreczében a legjámorabb pófával nyalogatja a talpát, talán éppen valami gaztetten tűnődik. Egy pillanat, mint a villám, rajta van s karmai belemélyednek testébe...

Mindenki beláthatja, hogy a szelidítőnek minden pillanathán résen kell állani. Művészete az értelem és hidegvér diadala a brutális erő fölött. Allatot szelidíteni annyit tesz, mint meggyőzni azt arról, hogy az ember erősebb nálánál s hogy viszont az nem képes ártani neki. Ez persze hosszadalmas és nehéz dolog. Vegyünk egy fenevadat: oroszlan vagy tigris, jaguár vagy párducz, az mindegy. Szülőpusztáján erőszakkal foglyul ejtve, ordítóva mozgó börtönében, kerül jövődő urához, félelmetes gyűlöletet táplálva iránta. Ég a vágytól, hogy dühét kitöltse; kiereszti karmát, bög mihelyt valaki közeledik ketreczéhez. Ha a szelidítő akkor bemenne hozzá, menten darabokra tépné.

Hogy lehet boldogulni mégis egy ilyen veszett fenevaddal!

Egy szék segítségével... Jól olvasták: egy egyszerű faszékről van szó, melyet persze boldogtalan sorsának föl kell áldozni.

Ezt a széket végtelen nagy elővigyázattal beteszik a ketreczbe: a fenevad persze menten ráugrik. Egy szempillantás alatt a szék össze van törve, szétvagdálva, meg van semmisítve! Másnap ismét betesznek egy széket, melynek persze ugyanaz lesz a sorsa. De, mikor a fenevad egymásután látja újra megjelenni a széket ötödször, hatodszor és így tovább, végre belemegy a dologba s nem bántja az örökös széket.

Ezzel az első lépés meg van téve. Most már az alatt míg az állat alszik, alvását valami altatóval egy kissé megmélyítvén, a szelidítő bemegy a ketreczbe, egy erős nyakravallót tesz az alvó állatra, melyet egy lánczsal a padlóhoz erősít. Mikor az állat ébredőben van, a szelidítő leül a székre...

Az állat nekiugrik, de haj, a nyakravalló

* Lectures pour tour. Fevrier. 1905.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál** ugyint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál** influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

miből a magyar ipar termékeit, ha nem a magyar mezőgazdaság.

Tiszta sor, hogy a mezőgazdaság érdekeit a vámelkülönítés kérdésében melőznünk nem lehet.

Az igazoló-bizottság megalakulása.

A képviselőház állandó igazoló-bizottsága a következőképpen alakult meg: elnök Gulner Gyula, jegyző Okolicsányi László. A jelentést a képviselőházban mint előadó Bernáth Béla fogja előterjeszteni. A bizottság Bene István, gróf Benyovszky Rezső, Czopony Traugott, Fogarassy Zsigmond, gróf Karátsónyi és Mihálovics Endre megbízólevelét igazolta.

A politikai válság.

A király vasárnap este *Budapestre* érkezett, hogy a válságot elintézzé.

Az egész ország reménykedve tekint a budai királyi palota felé, honnét a csaknem félesztendő politikai zavarok és válságok között a döntést várja.

A kibontakozás útját ugyan megjelölték a választások, melyek az ellenzéki koalíciónak többséget juttattak, de számtalan akadály áll a kibontakozás útjában. Sikerül-e most elhárítani ezeket? — nagy kérdés, melynek eldöntését aggodalom és remény közt várja az ország népe.

Kombinációk bőven teremnek most is, de alapjuk kevés vagy éppen semmi. Beszélnek *Zichy* János gróf és *Burián* István közös pénzügyminiszter megbízásáról, ügyvezető miniszteriumról stb. stb. Mindezek csak pusztá feltevések, a valót a legközelebbi napok hozzák meg.

Mindeddig csak annyi tény, hogy *Andrássy* Gyula grófot ma délben fogadta a király.

Andrássy és Tisza a királynál.

Gróf *Tisza* István néhány percczel 9 óra után járt már a királynál és

mintegy félóraig időzött a várpalotában. Visszajövet a várakozó hírlapíróknak csak annyit mondott:

»Ajánlottam a királynak gróf *Andrássy* Gyula meghívását, egyebet nem mondhatok.«

Andrássy Gyula déli egy órára kapott meghívást. Más kihallgatás a mai nap folyamán nem lesz.

Allítólag a mai kihallgatás során aláírta volna a király *Hegedüs* Sándor kinevezését a főrendiházba.

A főpolgármester lemondott.

Tegnap egy a lemondott kormányhoz közel álló lap azt a hirt közölte állítólag autentikus helyről, hogy *Márkus* József a székesfőváros polgármestere erről az állásáról lemondott és az ez idő szerinti belügyminisztertől azonnali felmentését kérte.

Egyik hírlapíró felkereste a főpolgármestert, hogy a hír valósága iránt tájékozást szerezzen. *Márkus* főpolgármester a következőket mondotta: »Nem tudom, milyen indiszkréczió folytán kerülhetett ez a hír sajtóba. Visszavonuláson szó esett ugyan már rövid idővel ezelőtt, de a szóban forgó hír ilyen alakban nem felel meg a tényeknek, vagy legalább is *időelőttinek* kell kijelentem. Mást most nem mondhatok.«

Ez a nyilatkozat a félhivatalos hírek nem czáfolata, hanem megerősítése. *Márkus* tényleg beadta lemondási kérvényét, de gróf *Tisza* István belügyminiszter nem fogadta el, hanem az elintézését utódjára hagyta.

A magyar jogászifjak mozgalma.

Nagyvárad egész társadalmá felháborodással tárgyalja a román jogászoknak szombat esti tüntetését. Természetesen a nemzeti szempontból igen sajnálatos esemény legközelebről éríteni a nagyvárad *kir. kath. jogakadémia* polgárságát, mely a tudományozmját egy fedél alatt elégti ki a román ifjakkal. Az akadémiai polgárság is kifejezést adott tegnap felháborodásának. Gyűlést tartott, melyen pontokba foglalták a román jogászokkal szemben

elégtétel kérésüket s gyűlés után az igazgatóhoz, dr *Bozóky* Alajoshoz mentek, ki a szónok beszédére teljesen megnyugtató választ adott.

Igy megnyugodhat az egész magyar közvélemény, hogy a főiskola hazafias igazgatója és tanári kara, mely a multban a *Bulkas-féle* heccz alkalmával is teljes elégtételt szerzett a magyarságnak, ezuttal is módját fogja találni, hogy a vétkesek elvegyék büntetésüket. A magyar jogászfjúság állásfoglalásáról a következőkben számolunk be.

Tegnap délelőtt 9 órakor teljes számban egybegyűlt a magyar jogász ifjúság az akadémia egyik termében s állást foglalt a hazafiatlan román jogászokkal szemben, kik az ismeretes lefolyású tüntetést az «Elnémult haranok» második előadása alkalmával a színház állóhelyén csináltak.

Az ifjúság hangulata lelkes volt. A gyűlésen *Fényes* Ödön, a jogászfjúság vezető alakja elnökölt, ki ismertette az ügyet, és indítványozta, hogy teljes számban vonuljanak az igazgatóhoz és kérjék a tüntetésben résztvevő és a tüntetőkkel szolidaritást vállalt román ifjak ellen a *tegyelmi* eljárás megindítását és a nemzetellenes tüntetés legszigorubb megtorlását. Továbbá intézzenek memorandumot a tanári karhoz, hogy az előadási termekben s az akadémia falain belül a román beszédet tiltsa el.

Péterffy Elemér joghallgató tett még egy indítványt.

Az indítvány az, hogy a tüntetésben tényleg résztvevő, valamint a velők szolidaritást vállalt román jogászokkal szemben mind az akadémiai, mind pedig a társadalmi életben mondják ki a bojkottot.

Mindhárom indítványt elfogadták. A bojkott természetesen arra is vonatkozik, hogy a román jogászoknak, kik pedig, úgy látszik, tömeges kihívásokat eszközöltek, semmiféle lovas elégtételt nem adnak s hasonló eljárásra kérik fel mindazokat, kik nem tartoznak a jogászok közé, de a tüntetésnek még a színház falain belül történt megtorlásában résztvettek.

Ezután az ifjúság dr *Bozóky* Alajos igazgatót kereste fel s szónokuk, *Péterffy* Elemér, közölte vele az ifjúsági gyűlés első pontját.

Az igazgató kijelentette, hogy azokra az eseményekre nézve, melyek az akadémia falain kívül történnek, a rendes hatóság ítélkezik, ha

visszatartja. Mondjuk egy hétig küzködik hiába; az ember mindennap bejön, leül a székre és daczol vele. Végre az állat teljesen megjuhászodik s belenyugszik abba, amin nem lehet változtatni.

Ekkor következik el a szelidítőre nézve a legfőbb pillanat, melyet merészséggel kell megfizetnie.

Az állat szabadon van; a szelidítő életét koczkáztatja. A pillanat tragikus. Legtöbbnyire az állat nekiugrik, mint a villám, egyenesen a torkának, dűhtől reszkető testtel idegei és izmai ötszáz fontnyi súlyával esve neki. A szelidítő természetesen fel van fegyverkezve; nyakán vastag bőrgallér, mellén: szalma derék. Valóban a szalma a legjobb páncél a fenevad szörnyű karmai ellen, melyek lesiklanak róla akár a sima jégről, nem tudván megkapaszkodni benne. Végre, ha az állat különösen veszedelmes, a szelidítő saját fejét vaskaliczkával borítja be.

Egyik kezében egy kis villát tart, a bal kezében a hírhedt széket. Ez a szék immár paizs lett, négy lába neki meredvén a állatnak. Az állat feje a négy láb közé szorul, míg a

tompított hegyü villa a test lendületét áljítja meg, a nélkül, hogy megsértené, úgy, hogy lábai tehetetlenül verdesik a levegőt.

Az állat visszaesik a földre; de természetesen ismét ugrik. Az idomító, izzadtan bár nem enged. A villa nyele ketté válik, melylyel az állat a legérzékenyebb részére, az orrára kap egy ütést. Ujra meghátrál, tájékos fonytással. Néhány ehhez hasonló kezelés után az állat végleg meg van fékezve: urára talált: gyűlöli ugyan ezt, de lemond arról, hogy megölje. Vannak szelidítők, kik csak ezt a viaskodást végzik el, amely a fenevadak idomításának első részét képezi.

Nemcsak hidegvérre és merészségre van itt szükség, de tudni kell azon mozdulatok és fogások módját pontosan, melyek az embert győzelmessé teszik az állattal szemben. Legtöbb idomító tart ilyen embereket a durva munka elvégzésére, de ami életük veszélyeztetésével jár.

Ez az eredmény: hogy a fenevad türje el az ember jelenlétét, még csak az első lépés. Most már arra kell rábírní, hogy engedelmessékedjék, hogy parancsára jobbra s balra men-

jen, menjen föl s üljön le egy talapzatra, egyensúlyozza magát golyón, engedje magát befogatni egy többé kevésbé »római« kocsiba. Türelem munkája az, mely hónapokig is eltarthat.

A szelidítő először is bemegy a ketreczbe székekkel és füttyökssel. Lassanként ember és állat összeszoknak; egy kis friss hus növeli a jó egyetértést. A szelidítő mindig maga éteti, itatja, gondozza az állatot. Egy darab hust csalétkül használva rászoktatja, hogy kövesse őt, hogy menjen vagy megálljon, engedje, hogy hozzányuljon.

Eljött az ideje, hogy megdolgoztassa az állatot, több mutatónyra tanítsa a közönség nagy bámulatára. A legegyszerűbb az akadályugrás. Megfélemlítés az idomítás módja, fehérre tüzesített végű pálczával érinti meg könnyedén az állatot; ez fut és átugorja a korlátot. Később elég, ha egy fehér tollat akaszt a pálcza vagy ostor végére s az állat ugrik, mint a parancsolat, minden akadályon keresztül.

Ha a mutatóny, melyet az állattól kívánunk bonyolult, ismét el kell altatni az állatot,

Uj modern férfi szabó-üzlet Nagyvárad, Színház-u. (Dr Adorján-ház.)

A tavaszi és nyári idényre ajánlom a legdivatosabb, finom hazai-, angol-, francia-, skót-, Hemszon-kelmékből felszerelt divatos szabású uri öltönyöket valamint mindentéle sport- és Livré-öltözeteket a legújabb angol szabással állítok elő.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel: **Harmathy István, férfi-szabó.** A nálam készült ruhákat díjmentesen vasalom

azonban büntetendő cselekmény forog fenn és a vétkesek elítéltek, akkor ő erről hivatalos uton értesül és azonnal megindítja a fegyelmi eljárást ellenük. Biztosítja az ifjakat, hogy ő és a tanári kar ebben az esetben a legszigorubban fog eljárni az illetőkkel szemben.

Az ifjak lelkes éljenzéssel fogadták az igazgató kijelentését. Majd szünetet kértek a tegnapi napra, minthogy Kossuth halálának évfordulója volt. Az igazgató készséggel megadta az ifjaknak a szünetet, kik ezután az Uri utcán, a Fő-utcán s a Bémer-téren a színházhoz vonultak, utközben a Kossuth nótát énekelve.

A színház lépcsőzetén egyik jogász beszédet intézett az ifjakhoz, majd újból énekelve hazafias dalokat, eloszlottak.

A kelet-ázsiai háború.

Elveszett torpedózuzó.

London, március 20. A Daily Telegraph értesít Jokahamából, hogy a japánok tegnap az indokina partokon nagy viharban egyik torpedózuzójukat elvesztették.

Körülzárt oroszok.

London, március 20. A Daily Telegraphnak jelentik Tokióból tegnapi: A japán idegenek a negyedik belső kölcsonból 50 millió jent jegyeztek.

Remélik, hogy ezt a kölcsönt ötszörösen tuljegyzik.

Az oroszok, kik hegyes vidéken átvonultak vissza Kszin-King vidékéről, nyomoruságos helyzetben vannak. A japánok egészen körülzárták őket és minden készlet híján vannak, miért is kénytelenek lovaikat levágni.

Páris, március 20. A »Matin« jelenti Londonból: Wladivosztkba megérkezett 10 holland tupusu tengeralatt járó hajó, melyet orosz közvetítők vásároltak és Franciaországban hajóra tették.

A czár és Kuropatkin.

Páris, március 20. A Newyork Herald párisi kiadása jelenti: Kuropatkin azt a kérel-

met intézte a czárhoz, engedje meg, hogy továbbra is a harctéren maradjon, mert üdvös szolgálatokat tehetne hazájának a harctéren. Kérélmét azonban visszautasították.

Az oroszok üldözése.

London, márcz. 20. A Reuter-ügynökségnek Oku vezérkaránál levő tudósítója táviratozza 16-áról: A japánokat nagy önbizalommal töltötte el az a körülmény, hogy Tielinget, mely természettől fogva az egész vasuti vonal mentén a legerősebb hely, majdnem küzdelem nélkül szállották meg. Hamar kiheverték azt a veszteséget, amelyet a Mukden mellett letolyt harcban szenvedtek, míg az orosz visszavonulás nap-nap után demoralizáltabbá válik. Kuroki még mindig az üldöző haderő élén áll. Az üldözés a tiz napig szakadatlanul tartott mukdeni ütközet után még most is folyik, több mint 80 métföld hosszú vonalon. Üldözés közben gyakran megütköznek.

Nikolajevics visszalépése.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) Nikolajevics Mihály nagyherceg nem fogadta el a mandzsuri hadsereg főparancsnokságát. A legközelebbi haditanács azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy folytassák-e a háborút vagy nem.

Linevics menekülése.

Budapest, márcz. 20. (Saj. tud. táv.) Londonból jelentik, hogy az esetben, ha Linevics tábornok az új főparancsnok Cherin-felé menekülne, pusztulása bizonyos.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) A japánok Mukden bevételénél 52,000 embert vesztek, köztük 1000 tisztet.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) Kuropatkin tábornokot az első hadsereg vezérévé nevezték ki.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési felhívás.

Egy évtizednél hosszabb idő óta szolgálja lapunk a közérdeket.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnek a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hírlapíródalma képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe, mely nem új gunyt az erkölcsből, a hazafiaságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérlelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

A mellett igyekszünk minden tekintetben jól szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágozik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akció, mely egyre terjed. A keresztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkeskedő papsághoz, tanárokhoz, tanítókhöz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben. Eddigi előfizetőink támogatását jövőre is kérve, biztos reménnyel lépjük át az új évtized küszöbét.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

azután béklyókba verik s kényszerítik azt huzva, vonva egy kötélén a kérdéses mutatvány véghezvitelére. Így tanítják meg arra, hogy egyszorozza magát egy golyón, engedje magát kocsihoz fogatni, hogy ráüljön egy hintára. Erővel kinyitják ezután a száját, s így tartják nyitva, hogy a szelidítő bedughassa abba a fejt, ami kétség kívül a legveszedelmesebb mutatványok egyike. Mikor gyakori ismétlésekkel eléggé rászoktatták az állatot a kívánt mozdulatokra, leszedik róla a béklyó, úgy hogy szabadon marad a golyón vagy a hintán, ki fogja nyitni a száját s úgy tartja, ha az idomító bedugja a fejt rajta épen úgy, mint midőn vaspeczkek meg bőrkötélékek kényszerítették erre. E gyakorlatok által a fenevadat valóságos automata bábba teszik, amely néha-néha ugyan félelmetesen fellázad, de amely végre mégis csak aláveti magát ez elbutító gépiességnek, mechanizmusnak.

Más gyakorlatokat az állat ösztönére alapítanak. Mikor az idomító először hagyja el a ketreczet, melyben az idomítást megkezdette, a fenevad neki ugrik az ajtónak, mihelyt azt bezárták s mihelyt az idomító eltávozott; ez a

kései lázadás egy neme. Nos tehát ahelyett, hogy csillapítanák azt a veszélytelen lázadást, inkább szittják, élesztik azt, valahányszor a szelidítő elhagyja a ketreczet, a fenevad ismétli ezt a tempót, rázza az ajtót és a rácsozatot, a nézők nagy ijedelmére. Hasonlóképen, midőn az állat fogait vicsorgatja, az idomító nem igyekszik lecsillapítani, sőt ellenkezőleg, mert ez egy »bevezetése« a rossz hangulatnak, nem pedig veszedelem jele.

Különben a fenevadak »lélektana« épen nem egyforma. Az oroszán határozottan legtöbb érzékkel bír a jó bánásmód iránt; természeténél fogva nem gonosz s lehet nála elismerésre számítani. A nőstényoroszlán talán még különb e tekintetben, mint a him, úgy, hogy például Saint Louisban, Bostocknál egy Madame Pianka nevezetű szelidítőnőt egyik nőstény oroszánja védett meg egy him támadása ellen, reávetvén magát arra s időt engedve az idomítóknak a menekülésre. Nincs tehát semmi kétség abban, hogy az idomításnál mindig számíthatunk az oroszán intelligenciájára.

Ellenkezőleg a tigris, de főleg a párduc

teljesen minden jó érzés nélkül való s öt hat év multán épen úgy felfalja táplálóját, mint az első napokban. Egyébbel, mint vakmerő elrémítéssel nem is lehet hatni rájuk. A medve ellenben a legjobb freskó a világon, mulat azon, amit csinál, mancsaival hordót görget, létrára mászik és vidáman játszik idomítójával.

Van valami az ember hangjában és tekintetében, ami az állatot az egyik ember iránt engedelmissé teszi, a másikkal szemben nem. Emmanuel, ki a mult őszszel produkálta magát 5 párduczsal a Nouveau Cirque-ben egészen rendkívüli jelenség volt ebben a tekintetben. Egy hangja, egy mozdulata engedelmisséget szült; az állat meghajlott egy pillantása előtt. De jaj az idomítóknak, ha valamelyik fenevadja megtámadja! A legtöbb esetben, nem számítva az igen csekély kivételeket, a többi fenevad is utána lázad. A bűvölet meg van törve; vége neki. Így jár akkor is ha az itálnak adja magát. Attól a perctől kezdve, hogy belép a ketreczbe, a fenevadak érzik, hogy részeg, erélyének némi ingadozásából, s nem megy ki élve. De ha csuda révén ez

E héten következő alkalmi cikkek árusítanak ki:

Silk sephir, blousokra alkalmas 9 kr. Luisin selyem, minden szín 52 kr.
Plissé sephir ruha és blousokra 13 kr. Iadisch batiszt, 120 széles 49 kr.
Delain remek minták — — 18 kr. Ágy elé való szőnyeg — 29 kr.
120 cm. széles gapyu blouse kelmék 31 krtól 250-ig
Egjobb minőségű rumbugi és creás vásznak, schrol schiffonok, férfi és női fehérneműek, damast árúk, szintén hasonló olcsó árban.

Costüm kelméket csak a legjobb minőségűekben tartok raktáron, mert olcsóbb anyag nem érdemes az elkészítésre.

Tisztelettel. 23—31

TELCSER MÁTYÁS

divatárúháza.

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A »TISZÁNTÚL«

szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárűnnepele (estély.)

* **A városi tisztviselők korpótléka.** Említettük, hogy a városi tanács által kidolgozott s lapunkban egész terjedelmében közölt s a tisztviselők korpótlékára vonatkozó javaslat a városi tisztviselők körében nagy elégtelenséget keltett. Az első kérvény már tegnap be lett adva a javaslat ellen. A városi irodatisztek sérelmesnek találják, hogy a IV. csoportba lettek beosztva 120 korona pótlék élvezetével s kérik, hogy a 200 koronás III. csoportba soroztassanak. A javaslatot legközelebb a pénzügyi szakbizottság tárgyalja.

* **A szatmári püspök elhunyt.** *Meszlényi* Gyula püspököt ma kedden délelőtt helyezik örök nyugalomra. *Meszlényi* püspök elhunyt az egész országban őszinte részvétet keltett. Különösen megyéje viseli az általános gyász képét. De nem csoda, *Meszlényi* püspök a főpapok egyik legbőkezűbb tagja volt. Nemes lelkének krisztusi tulajdonságait legjobban végrendelete tükrözteti vissza. A temetés ma kedden délelőtt 9 órakor lesz s *Várossy* Gyula székesfehérvári püspök végzi a gyászszertartást, kinek egyházmegyéjében az elhunyt püspök született. A temetésen résztvesz *Bubics* Zsigmond kassai püspök, a kultuszminister képviselőben *Várady* Árpád cz. püspök; osztálytanácsos, továbbá a káptalanok képviselői. A váradai székeskáptalant *Palotay* László pápai praelátus és *Fetser* Antal apátkanonok fogják képviselni, kik tegnap Szatmárra utaztak. Káptalanunkból még elutazott a temetésre, mint

alkalommal megmenekülne is, többé vissza nem mehet a ketreczbe; állatai nem felednek s ő el van ítélve.

Se nappal, se éjjel nem szabad az idomító figyelmének elernyednie. Minden percben, evés közben is támadhat valami előre nem látott eset. A legnagyobb veszedelem mindenesetre az, ha az állatok valamelyike elszabadul. Gondoljuk meg csak, hogy pl. az előadás után kinyitják a ketreczek ajtaját s kieresztik a fenevadakat a ketreczek mögött elnyuló feljáróra sétálni. Ez állatok megfosztva erdeik és hegyeik teljes szabadságától, belebetegednének a rabságba, ha nem lenne egy kis mozgásuk. De különben is nagyobb seregeteknél, mint pl. Bostocké, ahol egy központi nagy ketreczben produkálják magukat a fenevadak, időről-időre be kell vezetni azokat oda, mint ahogy a színészek öltözőikből a színpadra lépnek. Mennyi alkalom a szökésre, nyilvánvaló mily folytonos veszedelem!

(Vége köv.)

értesülünk *Wolafka* Nándor v. püspök debreczeni prépost-plébános egy az ottani egyháztanács kebeléből alakult küldöttséggel. — A szatmári székeskáptalanhoz s a káptalani hely. nökhoz rendkívül sok részvétávirat és levél érkezett. Elsőnek sietett a király kifejezni részvétét kabinetirodaja útján. Továbbá a hercegprimás, *Belmonte* bécsi apostoli nunczius, *Samassa* érsek, az összes püspökök, káptalanok, Tisza miniszterelnök, *Berzeviczy* kultuszminister, *Zsilinszky* államtitkár, *Zichy* Nándor, *Géza* és *Aladár* grófok, *Csekonics* Endre gróf, gróf *Csáky* László főispán, báró *Perényi* család stb. kondoleáltak. Szatmármegye, Szatmár-Németi, Nagy-Károly előkelőségei személyesen voltak kifejezni részvétüket. A közönség állandóan nagy tömegben látogatja a püspöki palota nagy ebédlőtermében felállított ravalt.

* **A jövő évi választók névjegyzékének összeállítás.** Nagyvárad város központi választmánya tegnap, hétfőn délután ülést tartott, amelyen a jövő évi választók összeírása tárgyában intézkedtek. *Bordé* Ferencz főjegyző elnökle alatt dr *Hoványi* Géza, *Mezey* Mihály, dr *Radó* Ignác, dr *Thury* Kálmán, dr *Friedländer* Sámuel és *Juricskay* Barna voltak jelen. Kiküldték a jövő évi választók névjegyzékének összeírására városrészenként kiküldött bizottságokat. Olasziban dr *Hoványi* Géza elnökle alatt *Sulyok* István és dr *Thury* Kálmán tagok; Várad-Ujvároson *Mezey* Mihály elnökle alatt *Szokolay* Tamás, dr *Mihelffy* Lajos tagok; Váralja-Velenczén *Rádl* Ödön elnökle alatt dr *Tóth* Ferencz és *Ullmann* Sándor tagok fogják a választók összeírását teljesíteni. A választók összeírását április hó 15-ére be kell fejezni.

* **A városi pénztárnál előfordult szabálytalanságok.** A mult év elején Nagyvárad város házipénztáránál előfordult szabálytalanságok miatt Nagyvárad város fegyelmi választmánya *Hegedüs* Géza főpénztárnokot és *Darvassy* Sándor főpénztári ellenőrt hivatalvesztésre ítélte. Mindkét tisztviselő a fegyelmi választmány ezen határozata ellen a belügyminiszterhez felebbezett. Magán értesülések szerint a miniszteriumban már döntöttek az ügyben és pedig a felebbezések elutasításával, a fegyelmi választmány határozatát hagyta helyben a miniszter.

* **Uj orvos.** Dr *Schwarcz* Illés budapesti nő és gyermekorvos Nagyváradra költözött s itt folytatja orvosi gyakorlatát. A rokonszenves fiatal orvos kitűnő képzettséggel bír s hosszabb ideig működött a budapesti Rókus-kórház nőgyógyászati osztályán és a *Stefánia* gyermek-kórházban, *Bókay* és *Elischer* egyetemi tanárok mellett mint assistens működött s szerzett alapos tapasztalatot és gyakorlatot a női és gyermekgyógyászat terén.

* **Előadás a tuberculozistról.** A »Biharmegyei orvos-gyógyszerész és természetudományi egyeslet« tagjainak tudomására hozom, hogy a m. kir. nagyvárad honvéd hadapródiskola parancsnokságától f. hó 19-én egyesületünk elnökségéhez a következő átirat érkezett: »Dr *Fenyő* Ármin ezredorvos, intézeti orvostnök f. hó 21-én, kedden délután 6 órakor az intézet tornatermében előadást tart »a tuberculozis elleni világházaelemről«; az előadás vetített képekkel (Skiptikon) fog kísértetni. — Ezen előadásra a t. orvos-egylet tagjait tiszte-

lettel meghívom. Nagyvárad, 1905. márczius hó 2-ikán. Dr *Edelmann* Menyhért egyleti titkár.

* **A venteri g. kath. templom helyreállítása.** A nagyvárad m. kir. államépítészeti hivatal a venteri gör. katolikus templom és paplak helyreállítási munkálatainak biztosítására pályázatot hirdet. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Nagyvárad, 1905. márczius hó 15. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella* Gyula, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr *Sarkadi* Lajos, titkár.

* **Szigligeti Ede emlékezete.** Ünnepet ült vasárnap a Szigligeti-Társaság. A magyar színművészmesterének emlékezetét, amelynek örök ébrentartására alakult, ünnepelték mesteréhez méltó magas nivóju felolvasással. Nagyvárad uri közönségének az emlékezés szép ünnepe válogatott, előkelő sokasága leróta háláját egyik nagy fia emlékezetére. *Rádl* Ödön irodalmi jelentőségű, eredeti invenczióju megnyitót mondott. Másik érdekessége a felolvasásnak dr *Gyémánt* Jenőné csevegése volt A beszélgetésről. Dr *Nagy* Géza kir. ügyész író és feledés címmel olvasott fel. A felolvasás érdekes és értékes befejezője volt *Ady* Endrének versei. *Ady* Endre, a genialis eredeti poéta, aki itt fejlődött, nőtt az ujjab poéta generáció legkiválóbbjává, most ujjab verseit mutatta be a Szigligeti társaságban. *Ady* Endre versei felolvasására *Dutka* Akost kérte fel.

† **Soror Antónia.** A kora tavasz Jézus kertjének egyik gyöngéd, ifju virágát hervasztotta el. *Soror Antónia* hosszas szenvedés után átadta nemes, igazi nőies lelkét isteni jegyesének. A nagyvárad Orsolya-zárdának egyik legkiválóbb tagja volt a boldogult. Szeretettel csüggött hivatásán s ritka alapos tudással fölkelésülve vezette növendékeit. Hálála nehezen pótolható veszteség a zárdára nézve, akik osztatlan szeretettel és ragaszkodással csüggtek soror Antónián. Nemcsak tanárnőjük, hanem valódi angyaluk volt tanítványainak s elvesztése valamennyiüknek a gyermeki szívét borította gyászba. Az egyszerű, a világról lemondott apacza ravatalát könnyező ifju leányok, mélyen megsomorodott szülők s egy város tisztelő társadalma állja körül. Nem egy virág hullott le itt, hanem egy szeretetteljes, gyöngéd női szív vált meg a világtól, nem hagyva itt maga után mást, mint emlékezetét. Ez az emlékezet pedig sokáig fog élni a tanítványok hálás szívében.

A halálesetről a következő gyászjelentés szól:

Jézus! Mária! József! Angela! Orsolya! Az üdvösségnek 1905. esztendejében márczius 19-én d. u. 2 órakor, sz. Annáról nevezett nagyvárad sz. Orsolya zárdánkban elhunyt az Urban, a halotti szentségek ájtatos felvétele után kedves kar-testvérünk az isteni gondviselésről nevezett *Soror Mária Antónia* született: Ambrózy Blanka életének 29-ik, szerzetesi szent fogadalmának ötödik esztendejében; hült tetemei márczius 21-én, d. u. 4 órakor fogtak a boldog feltámadás reményében az anyaföldnek átadni. Az Istenben elhunytak lelkét a t. Papságnak

ja, nem hiszi! A ki megnézi, elámul azon a csodálatos sok szép tavaszi melyek *Hegedüs* Ármin Magyar Divatosarnokába beérkeztek. Különös figyelmet érdemelnek szép kész blousok, melyeknek eredeti modelljei direkte Párizsból jöttek. blouse-kelmék, divatlap szerint díszek nagy árak pedig felülmulhatatlanul olcsók. Tisztelettel: **Hegedüs Ármin** Szent László-tér. Fekete Sas szálloda kapuja mellett.

a zárda-szüzeknek és a keresztény hiveknek buzgó imáiba ajánljuk. Requiescat in Pace!

*** Keresztény nő zsidó temetése.**

Nem mindennapi kalandja volt egy nagyvárad-i származású nőnek Szócs Erzsébetnek Marosvásárhelyt — holta után. Balkéztől együtt élt egy zsidóval, közben pedig mint szatócs tisztességes vagyona tett szert. A férfi nemrég meghalt, utána az asszony is. Akkor előállt a marosvásárhelyi Chevra Kadisa, Szócs Erzsébetet kinevezte Abrahám Bertának, eltemette zsidó rítus szerint, — aztán bejelentette a keresztény nő hagyatéka ellen 400 frt követelését, egyházi adó címén. Nagyváradon keresték aztán Abrahám Berta hozzátartozóit, persze hiába. Azalatt a Chevra Kadisa zárlat alá vétette az üzletet s most igyekszik a soha nem létezett *Abrahám Berta* soha nem létezett tartozását behajtani Szócs Erzsébet hagyatéka ellen. Szócs Erzsébet egyik testvére a napokban véletlenül értesült az esetről s kétségbeesve fordult dr. Krüger Aladár ügyvédhez, aki az érdekes eset tisztázása végett meg is indította már az eljárást.

*** Az új nagyvárad-i alügyész.**

Az igazságügyminiszter betöltötte a nagyvárad-i királyi ügyészségnél dr. Buday Antal elhalálozása folytán megüresedett alügyészi állást és pedig áthelyezés útján. A m. kir. igazságügyminiszter mint a Budapesti Közlöny legújabb száma is jelenti dr. Popp Sándor dési kir. ügyész alügyészt a nagyvárad-i kir. ügyészséghez helyezte át. Dr. Popp új állását legközelebb elfoglalja és megkezdi működését.

*** Nyilatkozat.**

Lapunk vasárnapi számában a szombati színházi tüntetésről írva, erős hangon elítéltem a tüntetőket. Cikkem megírásakor távol állt tőlem az a gondolat, hogy a hazafias románságot sértsem, mit a félreértések kikerülése végett kötelességemnek tartok kijelenteni. *Nógrádi Gyula.*

*** Névváltoztatás.** Weisz Ármán nagyvárad-i lakos vezetéknévét »Varóczy«-ra változtatta.

*** Nyilvános illemhelyek felállítása.**

Minden modern város berendezésénél elengedhetetlenek a nyilvános illemhelyek felállítása. Nagyvárad e tekintetben azon ponton áll, mint akármelyik falu, mert ezekről a fontos közegészségügyi intézményekről eddig nem gondoskodtunk. A városi közgyűlés azonban már megszavazta néhány ilyen illemhely felállítását s ezen határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

*** Halálozások.**

Megilletődéssel veszünk tudomást azon mélyeséges fájdalomról, mely Végh és a Csicsay családokat érte hűn szeretett árvájuk elhalálozásával. A bánatos család a következő gyászjelentést adta ki:

Eicsértessék Jézus szent neve! Alulirottak mélyeséges féjdalommal, de egyszersmind az isteni rendelkezésben való imádatos megnyugvással jelentik, hogy Istennek, az árvák Atyjának szent tetszése egy árvaleányt az Ő szent nevének dicséretére s előre elköltözött édes szüleinek boldog ölelésére hívott: Végh Irén ifju életének 19-ik évében hosszas és keresztényi türelemmel elviselt s a szentségek többszörös ájtatos vételével megnyihített szenvedése után folyó hó 19-én reggel 4 óraker lelkét Istennek visszaadta. A kedves elköltözöttnek földi maradványai f. hó 21-én délelőtt a Szt. Vincze intézet kápolnájában megtartandó fél 10 órai engesztelő szt. mise-áldozat után fognak az uri-utczai 24. szám alatti háznál beszenteltetni s a várad-olaszi-i róm. kath. temetőbe a boldog feltámadás reményében nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1905. márczius 19. Jézus a szüzek menyeyei vőlegénye legyen örök jutalm! Csicsay Alajos, ifj. Csicsay Imre, Csicsay Mór nagybátyjai. Csicsay Iszre nagyatyja. Csicsay Viktória, férj. Szabó Józsefné, Csicsay Mária férj. Szabó Józsefné nagynénjei. Végh László,

Végh Zoltán, Végh Mariska, Végh Ágneska testvérei

Pásmány Loránd Oszkár Irén e hó 18-án meghalt életének 3-dik évében. Temetése ma délután 3 óraker volt, a vitéz-utczai 16-ik számú háztól.

*** Garázda tisztiszolga.** Tegnap délután négy óratájt a városháza Teleki utczai kapuja előtt az Országútra kivonuló *Balogh Zsigmond* rendőrt egy katona megtámadta és a rendőr kardszíjját letépte. A dühöngő hadfit nyomban bevitték a rendőrség börtönébe, ahol azután a holtrészeg dühöngő embert meg kellett vasalni. Később egy polgári állású ismerőse jelentkezett, akitől megtudta a rendőrség hogy az illető katona *Duma Mihály* sályi-i illetőségű 37 gyalogezredbeli tisztiszolga. Telefonáltak a készülségért, azonban a nyomban kiküldött készülség csak órák múltán volt képes a minden emberi formából kivetkezött tisztiszolgát a várba elkísérni.

*** Elfogott zsebtolvaj.** *Hamza Györgyné* szül. *Lakatos Erzsébet* nótárius zsebtolvaj ki hason minőségű társai és társnőivel kivan tiltva a marhavásár és általában minden vásár területéről tegnap délelőtt a marhavásár bejárájánál *Stern Sámuelné* zsebében levő 44 koronától nehéz erszényért nyult. Szándékában azonban maga *Stern Sámuelné* gátolta meg, aki megragadta a tolvaj kezét. *Lakatos Erzsébet* erre neki iramodott és egy közeli kocsmá udvarára menekült. Itt érte utol a nemezis két bűnügyi rendőr személyében, akik *Lakatos Erzsébet* sűrűn igénybe vett szállására a rendőrségi börtönbe kísérték.

x Katona-zene. A »Pannonia« éttermében Csütörtökön márcz. hó 23-án a 37-ik gyalogezred zeneestélyt tart. Kezdeté este 8 óraker, *Karner Gyula* vendéglős.

x Mulató a Szabó vendéglőben. Szűcs Laczi kitűnően szervezett társulatát annyira megkedvelte már a nagyvárad-i közönség, hogy szinte bucsujáró hely lett a Szabó vendéglője, mely gyönyörű télkertté van átalakítva, a társulat egy nagyon kedves női taggal szaporodott, *Ricza Gizuska* egy nagyvárad-i szépleány lép fel esténként, aki csak most lépett a bretil pályára, a társulat erőssége Szűcsné Ilonka a kedves szubrett énekesnő, azonkívül fellépnek még *Haber* szájharmonikus művész, ki remek számaival valósággal elragadja a hallgatóságot. Nagy hatással szokott énekelni *Papp Ferencz*, a jeles baritonista is, aki a nótakirály társulatának erőssége volt. A műsor utolsó és leghatásosabb száma *Farkas Imre* jeles poéta »Vén cigány« című melodiája, amit a direktor ad elő igaz szép hatással.

x Nagy Purim előadást rendez a *Lloyd kávéházban* működő *varieté társulat* teljesen új műsorral. Fellépnek: Arányi Emma elsőrendű énekesnő látványosság számba menő kosztümjeivel. *Ferenczi Kamilla* mint »*Kukoricza Fancsi*« *Dröhlich Frida* énekesnő, *Leidler hangutánzó* szenzációt keltő produkciójával. *Grünau Poldi* közkedvelt komikus új kuplékkal. *Ormai Lujza* énekesnő. *Turcsányi Duczi*, *Satanella* táncosnő. *Két új kacagató bohózat.* — Családi műsor! Kezdeté 9 óraker. A n. é. közönség szives pártfogását kéri az igazgatóság.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Tosca.
Szerda: Heidelbergi diákélet.
Csütörtök: Mulató istenek (uj).
Szombat: d. u. A kis kofa.
Vasárnap: d. u. Gyimesi vadvirág.

A bajusz. Akárhányszor adják, ennek a bájos operettnek mindig lesz közönsége. Még akkor is, ha annyira leszál a nivó, mint teg-

nap. *Parlaghy Matildáját Garsó Adél* soha sem tudja pótolni. Játéka nem az a könnyed, kecses, sőt tegnap hangja is teljesen szintelen volt. *Horváth ügyes Gáborán* kívül most is csak a kis *Berlányi Vanda* és *Szathmáry végtelenül* kedves tréfái tartották meg a régi színvonalat, a mely a régi szereplőkkel a darabhoz magához teljesen méltó — volt.

Elnémult harangok. A színház igazgatóját tömegesen kérték és keresték fel a közönség, főleg az ifjuság köréből, hogy a mára eredetileg kitűzött »Tosca« helyett az »Elnémult harangok« című színjátékot adassa újra elő. A színház igazgatója az általános óhajnak engedve a mára előrejelzett »Tosca« című drámát a jövő hétre halasztotta, s így most a szenzációs sikerű »Elnémult harangok« című színjáték kerül színre a Szigligeti-színházban az ismert kitűnő szereposztásban.

A mulató Istenek. A színház legközelebbi premierje a »A mulató Istenek« lesz, a melynek zenéjét *Lehár Ferencz* a »Drótos tót« szerencsés kezű componistája írta. A darab nagyszabású, egyetlen s nagysikerű újdonsága volt az idei magyar színházi évadnak, s a premier óta állandó zsufolt házat csinált Pesten ez a pompás libretto operette. Előre megvagyunk győződve, hogy Váradon is nagy sikerrel fog színre kerülni *Lehár* legújabb darabja. Az előadást *Somogyi igazgató* nagy odaadással készíti elő.

Z E N E.

A »Harmónia« próbái. A »Harmónia« zeneegylet énekkarának férfi kara kedden d. u. 6 óraker, a női kar csütörtökön d. u. 6 óraker Szalárdi u. 13 sz. a külön próbát tart. Az április másodikán tartandó *Beethoven* hangversenyen közreműködni szándékozókat fentírt helyen és időben jelentkezhetnek. — Az egyesületi zenekar szerdán este 8 óraker a zeneterembe gyakorló próbát tart, miről a közreműködő ur-hölgyeket és urakat ezután értesíti az igazgató választmány.

EGYESÜLETEK.

Nőegylet gyűlése. A »Biharmegyei és Nagyvárad-i Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi márczius hó 22-ik napján d. u. 4 óraker lakásomon tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1905 évi márczius hó 20 napján. özv. báró *Gerliczi Félixné* elnöknő.

Réti ifjak köre. A nagyvárad-i réti ifjuság egy új kört alakított »*Réti ifjak köre*« címmel, mely tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését. Az alapszabályok felolvasása után a tisztikart választották meg. Védelnök: *Hann Lajos* építész, elnök: *Gábor Gyula*, alelnök: *Papp Lajos*, pénztárnok: *Hann Kálmán*, jegyző: *Haberland Albert*, ellenőr: *Magyary Ferencz*, háznagy: *Szöke Ferencz* lett. A közgyűlés a tisztikar életésével oszlott szét.

IPARÜGYEK.

Az ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlése.

A Nagyvárad-i Ipartestületi Betegsegélyző Pénztár f. hó 19 en tartotta rendes évi közgyűlését, melyen *Bertsey György* elnököt s melyen a közgyűlési tagok nagy számban jelentek meg. Első sorban is a pénztár évi jelentését terjesztették elő, melyből közöljük a következőket. Az 1904 évi január 1-én a tagok száma 2753 volt, az év folyamán bejelentették 9427, kijelentették 9414 tagot s az 1904 év végén 2766 tagja maradt a pénztárnak. Az

egész év folyamán nyilvántartott tagok száma 12180, a be- és kijelentések száma 18841 volt.

A múlt évben 1870 tag és 281. családtag, összesen 2151 beteg közül 512 táppénz-segélyben részesült 8586 napon át, 335 kórházban ápolatott 5988 napon át, ingyen orvosi — és gyógyszer-segélyben pedig 1339 tag és családtag részesített. Az összes tagoknak 15.35 százaléka volt beteg.

Az anyagi forgalomról is részletesen beszámol a pénztár évi jelentésében. Az 1903. évi forgó-tőke maradvány 4147.46, bevétel a múlt év folyamán 38998.86, összes bevétel az 1904. évben 43146.32. Kiadások: táppénz 7826.88, kórház 5294.34, gyógyszer 9016.18, orvosok fizetése, temetkezési segély stb. 7912.17, összes segélyezési kiadás 30049.57, a tartalék tőkéhez 2762.53, csatoltak a kezelési költségekre 5623.35 fordított. Az összes kiadás 38435.45. Az 1904. évi forgótőke maradvány 4710.87 s a múlt év végéig elhelyezett tartalék-tőke 19345.94. Takaréktőke tartozása a múlt év végén 9470.02 tett ki a pénztárnak, amelyből azonban a f. évben már 3060.46 kor. helyezett el ismét s ennél fogva ezidőszent a pénztár 6409 kor. 56 fill. tartaléktőkével tartozik. A kintlevő járulékhátralékok összege 5425 kor. 29 fillér; a pénztár vagyona pedig 1174 korona 14 fillér.

Érdekes megemlíteni, hogy a múlt évben a pénztár segélyezésekre 3821 kor. 82 fillérrel adott ki többet, mint 1903-ban, ellenben kezelési költségekre 302 kor. 87 fillérrel kevesebbet fordított, a mi természetesen a kezelés helyes gazdálkodásának az eredménye. Segélyezési kiadásokra 77 százalékat, kezelési költségekre pedig 14 százalékat fordított a pénztár a bevételből.

Az évi jelentést, zárszámadást és vagyonmérlegét tudomásul vették s a felügyelő-bizottság véleményes jelentése alapján az igazgatóságnak a felmentvényt megadták a közgyűlés tagjai.

Ezután a választások következtek. Egyhangulag megválasztották a munkaadók közül az igazgatóságba Rendes Vilmos építész rendes tagnak, a felügyelő-bizottságba Szilárdy Ernő rendes és Peller Ferencz póttagnak. A segéd-munkások közül az igazgatóságba rendes tagokul választották 2 évi időtartamra: Sichermann Mór, J. Szabó, ifj. Pelle János kőműves; Kohn Sámuel, J. Szabó, Megyeri Sándor csizmadiak; 1 évre választották: Markó Elek kőműves, (ki egyszermind ellenőr is), Kun Imre kőműves, póttagnak választották: Deutsch Vilmos kocsi-fényező, 2 évre; Takó Ferencz csizmadia, 1 évre; a felügyelő-bizottságba megválasztották: Ridzyk József lakatos, Beck Samu asztalos, rendes tagnak; Kelemen András asztalos, és Gábris János kőműves póttagnak.

Végül két indítvány fölött határozott meg a közgyűlés. Egyikben Markó Eleknek, ki a múlt évben is már mint ellenőr működött egy ideig, félévre 100 korona tiszteletdíj kiutalása indítványoztatott, a mit a közgyűlés hozzászólások után megszavazott; a másik indítvány fölött ellenben, mely a pénztár ügyviteli szabályzatát kívánta hatályon kívül helyezni, a közgyűlés napirendre tért.

NYILTTÉR.

Figyelem!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a tavaszi áruk u. m.: bel- és külföldi *kalapok, nyakkendők, zephrébatiszt ingek, csipők, utazó- és sport-csikkok* megérkeztek s áruházamban igen jutányos árban beszerezhetők.

Tisztelettel:

Szép Mihály,
Fő-utca, (Bazár-épület.)

LOVACRIN mesés hajnövesztőszer főraktára.

Dr. Schwartz Illés

nő- és gyermekorvos,

RENDEL: d. e. 8—9-ig
d. u. 2—4-ig

Kossuth Lajos-utca

(Mezey-ház)

TÁVIRATOK.

Andrássy a királynál.

Budapest, márcz. 20. (Saj. tud. táv.) Andrássy Gyula gróf kevéssel 1 óra előtt hajtott fel a királyi várba. Ó felsége nyomban fogadta. A kihallgatás egy óra hosszáig tartott s ezután kijelentette, hogy semmi irányban nem történt döntés és a helyzet változatlan; újabb kihallgatásokról sem tud semmit.

Egy újságíró megkérdezte a gróft, igaz-e, hogy a magyar ezredekben tágabb tért biztosítanak a magyar nyelv érvényesülésének.

— Ebben a tekintetben csupán annyit mondhatok, hogy ő Felsége megmaradt régi álláspontjánál; valamint én is.

Andrássy Gyula gróf a kihallgatás eredményéről jelentést tesz a vezérőrs bizottságnak.

A Kossuth-serleg felavatása.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) A Kossuth-serleg felavatási ünnepélye ma délután 3 orakor ment végbe a Royal-szálló nagytermében. Az ünnepi beszédet *Apponyi Albert* gróf mondta, a ki Kossuthról, mint hon alkotóról és nagy építőmesterről emlékezett meg. Most elérkezett annak az ideje, mikor az ő nagy öröksége számunkra igazán megnyílik. Csodálatos, hogy amikor az örökségről beszélünk, azt még mindig a különválásra magyarázzák, holott éppen Kossuth Helfyhez írott levelében fejtegeti, hogy Magyarország a personál unióban vivhatja ki függetlenségét. Fejtegette végül a népjólét és nemzeti gazdaság-alap föltételeit, melyek szoros összefüggésben vannak egymással s végül az uralkodóház iránti hűséget és hazaszeretetet hangoztatta.

Népszavazás.

Bern, márczius 20. Amaz államszövetségi törvényjavaslatot, melylyel a védjegy-oltalmat vegyi eljárásra és vegyi termékekre is kiterjesztik, a mai népszavazáson gyöngye részvét mellett kerek 200.000 szavazattal 85.000 ellenében elfogadták.

A ki száznégyszáz évig élt.

Nagy-Károlyból írják, hogy *Karácsonyi Mihály* birtokos 104 éves korában meghalt. Karácsonyi saját elbeszélése szerint 100 éves koráig nem volt soha sem beteg és csak az utolsó években betegeskedett.

Czáfolat.

Konstantinápoly, márcz. 20. Török részről határozottan megczáfolják a bolgár kormány lapjának, a *Novi Vjeknek* amaz adatait, hogy a porta a bolgár elemet ki akarja pusztítani és provokáló politikát folytat.

Elfogott banda.

Konstantinápoly, márcz. 20. Csütörtökön Girni Stublában, Karatovától 13 kilométernyire délnyugatra, az üszköbi vilajetben egy 15 főnyi bolgár banda kilencz tagját elfogták. A többiek elmenekültek.

Konstantinápoly, márcz. 20. Hivatalos részről nem erősítik meg azt a hírt, hogy Gyakovában a reformok és a marhaadók ellen tüntető albánok a kormányépület felgyújtásával fenyegetőztek. Az a hír sem igaz, hogy az elégedetlen albánok behatoltak Ipekbe.

A hír arra vezettedő vissza, hogy csütörtökön egy keresztény csendőr halálosan megsebesített egy mohamedánt. A merényletnek az a célja, hogy a reformcsendőrséget megfélemlítsék és a szolgálat elhagyására bírják.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

19

Angol regény.

Ebéd után Farnham kisasszony rendesen egy keveset szunnyadni szokott s ilyenkor azután Mari vette át a mulattató szerepét. Mint máskor, most is sakkozni kezdtek. Fergusson doktor gondolatai azonban ezuttal Graham Nelinél jártak s így esett azután, hogy az udvariasságról egészen megfeledkezve, kiméltelen pusztitást vitt véghez a Mari figurái között s csakhamar vidáman felkiáltott:

— Sakk matt! — Montgomery kisasszony, kegyed nem ügyelt a játékra.

Abahagyva a sakkozást, beszélgetni kezdtek. A társalgás alatt szóba került a craigfelli család, melyről a doktor egész lelkesedéssel nyilatkozott.

Farnham kisasszony ezt hallva, rögtön felébredt.

— Fergusson, miről beszél maga megint? kérdé bosszusan. Kenneth, Kenneth, mindig csak azt a Kenneth! Édesem, hagyjon már egyszer békét annak a fiúnak. Elismerem, hogy derék, jó fiu, és hogy maga igen ügyesen talpra állította — de az Istenért, beszéljen egyszer már valami másról is!

A doktor nem állhatta meg mosolygás nélkül a lady illetén kifakadását — és azt gondolta magában, hogy nem tehet róla, sziveszerint beszélt — csak abban nem egyeztek meg szavai az igazsággal, hogy Kenneth helyett Nellit, Nellit és mindig csak Nellit kellett volna mondania.

— Most pedig — folytatá Farnham kisasszony — beszéljünk valamit az én hogylétemről is. Doktor, maga rettenetesen elhanyagol engem! Azért rendeltem ma estére is ide, hogy tudtára adjam, hogy holnap délben egy órakor okvetetlen látogasson meg.

Fergusson doktor elnevette magát, bármint erőlködött, nem tudta megállni nevetés nélkül.

— Valóban, Farnham kisasszony, kezdé — De az öreg lady félbeszakította.

— Valóban, Fergusson doktor, egy szót se többet. Holnap délben egy órakor látogasson meg, és mondja meg Kennethnek, hogy ha szép idő lesz, magammal viszem kocsi-káznit. A friss levegő neki is jót fog tenni.

Alick arca egészen kiderült.

— Minden bizonynyal jól fog esni szegénynek, — mondá egész melegséggel. — Szegény Kenneth!

— Ugyan hagyjon fel már avval az örökös Kennethjével — mert mindjárt görcsöket kapok. — Mari, édesem, eredi, zongorázz egy kicsit, maga pedig, doktor, menjen, forgassa a kótát. Énekeljenek valamit, akármit, nem bánom, legalább nem hallom egyre azt a Szegény Kennethet!

Másnap, ígéretéhez hiven, villásreggeli után a Farnham kisasszony kocsija egyenesen Craigfell felé tartott. A kis Donald tapsolt örömeiben, mikor a két szürke az ajtó előtt megállott.

Fergusson doktor éppen a pitvarban buszított Nellitől, mikor Farnham kisasszony megérkezett. Meglátva a ladyt, kalapot emelve meghajtotta magát előtte s Montgomery kisasszony előtt, ki gyönyörű bundájában mosolyogva ült keresztanyjával szemben.

Farnham kisasszony nyájasan szólította meg Nellit, kit nagyon kedvelt, aztán kezét szoritott Alickkal, ki éppen semmi kedvet sem mutatott a távozásra, hanem egyre csak Nellit nézte, a mint lobogó hajjal beszélgetett. Végre megérkezett Kenneth, kit aztán gyengéden felségítették Farnham kisasszony mellé. A jó öreg lady hogy minél kényelmesebben elhelyezhesse a beteg fiut, párnákat és meleg takarókat hozott magával s a lehető óvatossággal takargatta be. A friss levegő és a mozgás némileg megélénkítették a szegény nyomorék sovány, halvány arcát.

— Milyen kedves arca van! Szegény fiu! sugta Farnham kisasszony Nelli fülébe. Ha megengedik, ezentul gyakrabban eljövök érte s magammal viszem a szabad levegőre.

— Kegyed nagyon jó, — felelt Nelli — hálásan emelve tekintetét a lady jóságos arcára.

— Azt is szeretném — folytatá Farnham kisasszony, ha maga meg Mari gyakrabban találkozna. Szegény leány, egészen egyedül van, mert egy öreg kisasszony társasága bizony nem nyújt valami élvezetes mulatságot az ilyen fiatal teremtésnek.

Ekkor hirtelen Fergussonhoz fordulva így szólt:

— Doktor, úgy látom, ma nem olyan drága az ideje, mint máskor.

A doktor elnevette magát s szemével a Nellit kereste, mi közben válaszolt:

— Most már igazán bucsuznom kell. Este felé azonban majd betérek, megnézni, hogyan érzi magát Kenneth a kocsikázás után.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 20.

Oszrákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámitoló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, márcz. 20.

Buza ápr.-re	— — —	18.88
Buza máj.	— — —	19.40
Rozs ápr.-re	— — —	15.02
Tengeri májusra 1905.	— — —	1.538
Zab ápr. ra	— — —	15.30
Repcze aug.-ra	— — —	23.20

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 márcz 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	119.10
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.30
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.45
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.75

Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	22.23
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	172.—
Osztrák járadék papírban	100.30
Osztrák járadék ezüstben	100.60
Osztrák járadék aranyban	1.20
Osztrák korona járadék	100.50
1860. oszt. államsorjegyek	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	16.42
Magyar hitelbank részvény	792.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	67.625
Osztrák-magyar államvasuti részvény	659.—
20 frankos arany (Napolendor)	19.05
Német birodalmi márka	117.15
London vista	239.90
Páris vista	99.26
20 márkás arany	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Új kefeüzlet.

Tisztelettel van szerencsém a nagy érdemű közönség tudomására hozni hogy a Zöldfa-utczába több években át **fennálló kefe-üzletemet Szent-László-térre, Rimanóczy házába, a Holdas templom mellé helyeztem át.** Ezekután a n. é. közönséget felkérem hogy szives párt fogásokkal szerencsételni sziveskedjenek.

Tisztelettel.

Bauer Victor,

kefe-kötő mester

Kiadó lakás.

Nagyvásár-tér 60. szám alatt (volt Mandl-ház) első emeletén 5 szobából álló lakás mellék-helyiségekkel 1905 május 1-től, továbbá a Lukács György u. 6 szám, (volt Rómer házában) 2 szobából álló garcon lakás mindenórán kiadó.

Értekezhetni a *Falgári takarékpénztárnál.*

Eladó.

Egy teljes kávéházi berendezés felszereléssel együtt u. m. **2 új carambol aszta, 2 Cassa, tükrök, lambri asztalok egy vas szerkesztű kioszk** stb. együtt esetleg egyenkint is eladó. Bővebbet a

Bihar kávéház.

A „Nagyvárad Hítelbank“ részvénytársaság (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszeres és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

216—1905 Vh. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó zennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1905. évi V. I. 1032. számú végzésével Dr Josef Pick ügyvéd által képviselt Joh. B. Allertschammer felperes részére Bauer Viktor alperes 169 kor. 64 fill. követelés és jár. erejéig közzel kielégítési végrehajtás folytán alpeán jólefoglalt és 997 kor becsült ingóságok; lenagyvárad-városi kir. járásbírósnak fenti sz megvézése folytán az árverés elrendeltetvén, a felülfoglaltak követelése erejéig is, amelyben azok törvényes zálogjog nyertek volt. alperes lakásán Nagyváradon Hármas utca 1. számú házában leendő megtartására határidőül 1905 év március hó 22 napján dél-után 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok kefeáru s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatlak mindazok, kik az elárvevendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1905 márcz. hó 9 napján

Batig Ferencz.

kir. bir. végrehajtó.

Nagy magtár kiadó.

Várad-Velenczén a volt, Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYÁRBAN Friedländer Hermannál. Telefon: 143.**

HIRDETÉSEK

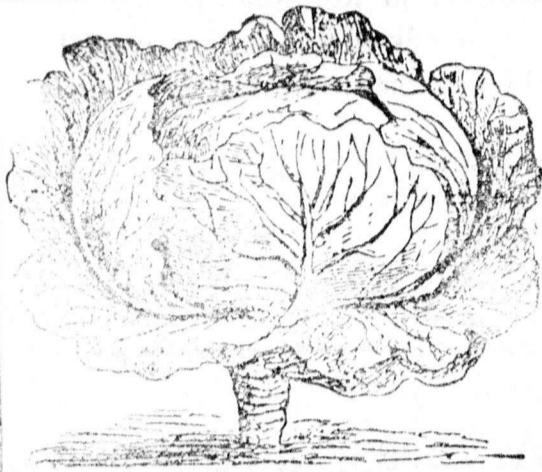
jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Alapított: 1850-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani *legkiválóbb*

MAGVAIMAT.

Valódi eredeti kitüntetett

*takarmányrépa-fajokat,
tótói oberndorfi kerek sárga;
immuth óriás, vörös, ecken-
dorfi, Olajbogyó
palaczkulaku, hosszú.*

*Umlilag vizsgált arankamentes
francia és magyar luczerna,
stiriai vörös lóhere.*

Pázsit diszfü-vegyülék.

Angol perje, muhar, búkőny, paprika
köles, len- és kendermag.

Különféle gazdasági magvak.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a
legnagyobb készséggel várva maradok

kiváló tisztelettel

DELL'ORTO KÁROLY

magkereskedése

a „ZÖLD KOSZORU“-hoz
Nagyvárad, Szt. László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan feljleszték
csomaglási költség nélkül.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nin-
csen oly ház, melynek fala mellett a legesekevény
gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más
épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreme-
kebb díszé, anélkül, hogy a legkevesebb helyet is
elfoglalná az egyébre használható részekből. Ez a
legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár
mind kuszó természetű mert nagyobb része ha megnő
is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el ered-
ményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek,
azok bőven ellájták házukat az egész szőlőérés ide-
jén a legkiválóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyo-
matu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve kül-
detik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.
Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben
kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztá-
sra 50 l. és feljebb olcsó árban és »Delaware«
sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya,
Biharmegye.

Felhívás

a Filléres Takaré- és Segélyszövetkezet

1905. május 1én nyitja meg

5-ik évtársulatát.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat
tartalma alatt — 3 éven át — hetenként köte-
lezőleg fizetendő 20 fillér képezi

A szövetkezet célja az, hogy egyrésztől
a tagok részére kisebb összegű hetenként is-
métlődő betétek által a *vagyongyűjtést* lehetővé
tegye, másrésztől, hogy ugyanezen tagok beté-
teik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsön-
öket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Felzáróg-
bank helyiségében* (Bémer tér, Lévai palota)
eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek
teljesítendőek.

A *vidéki beiratkozók* a heti befizetéseket
a postatakarékpénztár útján *portómentesen* tel-
jesíthetik.
Egy heti befizetéssel már a mai naptól
fogva minden beiratkozó megkapja a nevére
kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1905. márczius hó.

„FILLÉRES“

takarék- és segélyszövetkezet.

Építetők szives figyelmébe!

Van szerencsém a t. építető közön-
ség szives tudomására hozni, hogy Buda-
pestről, hol több éven át az építkezés
minden terén való gyakorlati kiképzése
végett tartózkodtam, s Nagyváradon, mint

építési vállalkozó,

letelepedtem.

A modern építési ipar minden terén
szerzett bő tapasztalataim képesítenek arra,
hogy mélyen tisztelt megbízóim legmaga-
sabb fokú igényeit is kielégíthessem és
ugy pontos, mint becsületes munkával
megelégedését kiérdemeljem.

Elvállalok építési tervezést, valamint
kisebb nagyobb építkezéseket, javításokat
és épületeknek állandóan való jókarban
tartását év számra. B. leveleikre személye-
sen is megjelenek.

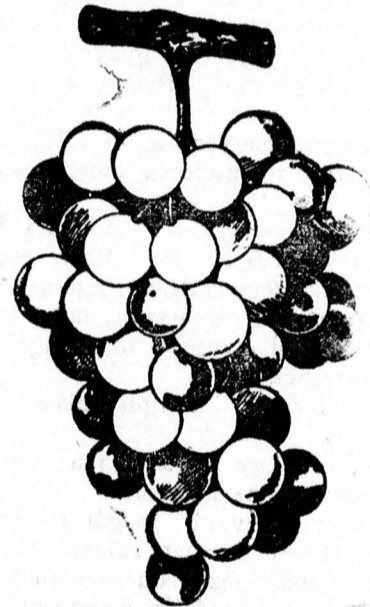
Kiváló tisztelettel

Kováts Sándor

okl. építő-vállalkozó. Hármass-u. 21. szám.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyar-
ország legnagyobb szőlőiskolájának árjegy-
zékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel
és állami felügyelet mellett létesült.

Vidéki és helybeli telefon 63.

NÁDOR HENRIK és TÁRSA czipő nagyraktára

MAGYVÁRADON, Kereskedelmi-palota.

Van szerencsénk a n. é. vevőközönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a
tavaszi idényre megérkeztek kitűnő minőségű női-, férfi- és gyermek-czipők
óriási választékban, feltűnő olcsó szabott árak mellett kaphatók csakis
Nádor Henrik és Társa kizárólagos czipő nagyáruházában
(Nagypiacz-tér Kereskedelmi-palota.)

Vidéki és helybeli telefon-rendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Szolid kiszolgálás.

Szabott árak.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.